

DE MILLEGEMVRIEND

MEDEDELINGSBLAD VAN DE
V.Z.W. MILLEGEMVRIENDEN

*Verantw. uitgever : F. Schelphout,
Herentalsebaan, 85, 2228 Ranst.
tel. 03/353.17.70*

*Bankrekening MILLEGEMVRIENDEN-Ranst :
733-1311310-94*

3e jaargang, nr.5 - oktober 1990

Er waren nog geen kasseien,
maar wel een haag en jonge boopjes.

Van toen er nog vogels gevangen werden op Millegem...

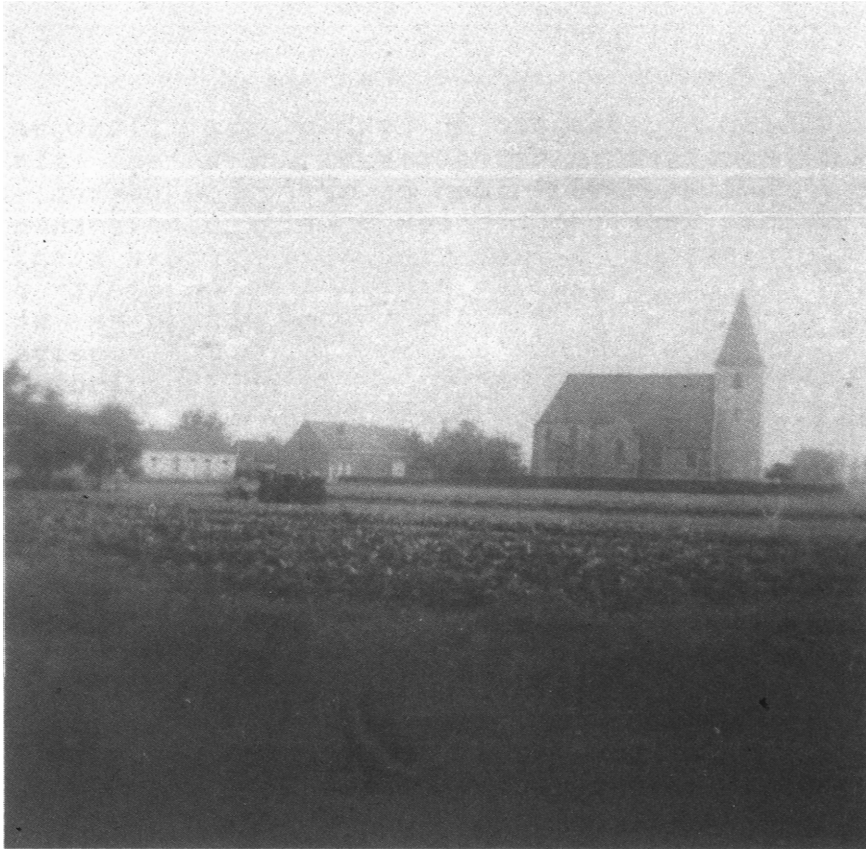
Op 8 oktober 1785 werd in Gierle Franciscus GEVERS geboren. Hij was hoefsmid en trouwde in 1814 met Francisca DRIESEN uit Tielen. In hun gezin worden te Tielen tien kinderen geboren. De ouders overlijden beiden in 1836.

Eén der zonen, die zoals zijn vader ook Franciscus heet en op 13 mei 1827 is geboren, komt zich te Vremde vestigen. Hij is smid van stiel zoals zijn vader en heeft zijn smidse in Vremde recht tegenover de kerk. Franciscus huwt een eerste maal te Vremde op 4 juli 1862 met Elisabeth Coleta STEPS en uit dit huwelijk worden te Vremde drie kinderen geboren. Elisabeth overlijdt echter op 20 juni 1872 en Franciscus Gevers hertrouwt kort daarna met Maria Catharina GOOSSENS uit Boechout. Uit dit tweede huwelijk worden te Vremde nog eens vijf kinderen geboren.

De oudste van deze kinderen uit dit tweede huwelijk - Jacobus Josephus GEVERS, die op 26 september 1873 geboren was en in de omgang Jef genoemd word - leert een meisje uit Ranst kennen, Maria Theresia ASSELBERGS. Zij trouwen op 23 april 1898 en het jonge gezin komt zich dan te Ranst vestigen in de Kloosterstraat. Rond 1900 verhuizen zij naar de Kromstraat waar zij blijven wonen tot 1908. Dan komt het gezin dat reeds zes kinderen telt naar de Profeetstraat waar het zich vestigt in het eerste van een rij van vijf huizen die toen pas waren gebouwd. Het is het huis waar nu Walter De Vrij woont, nummer 35. Het huis staat er nog zoals toen, de overige vier van de rij werden later verhoogd. Er werden bij Jef Gevers elf kinderen geboren waarvan drie jong stierven.

Jef Gevers heeft van zijn vader het beroep van smid geleerd en heeft nog meegewerkt aan het ijzerwerk van het fort van Broechem dat gebouwd werd tussen 1909 en 1912. Hij was daar danig fier over en nam bij gelegenheid zijn zoons mee om eens naar het in opbouw zijnde fort te gaan kijken. Na de oorlog 1914-18 gaat hij als smid in een garage werken te Merksem en op een avond als hij met de fiets naar huis rijdt wordt hij gegrepen door een van de weinige vrachtwagens die er toen al reden. Dat was op 16 april 1924. Een van de zonen van Jef die samen met zijn vader werkte zag het drama gebeuren. Maria Theresia Asselbergs blijft in de Profeetstraat achter als weduwe met zes kinderen, de twee oudsten waren toen al getrouwd. De moeder, Maria Theresia, overlijdt 40 jaar later, dus in 1964.

Eén van de kinderen uit het gezin Gevers-Asselbergs trok onze aandacht. Het is Pancratius Josephina Ludovicus, geboren op 23 september 1902 in de Kromstraat nr. 28. De naam Pancratius krijgt hij uit hoofde van de devotie tot de patroonheilige van onze parochie, ook zijn oudste broer - *Franciscus Pancratius Gaston* - kreeg reeds deze naam. De tweede naam - Josephina - erft hij van zijn meter, Fien Asselbergs, de zuster van zijn moeder. En tenslotte "Ludovicus", dat was natuurlijk zijn peter Louis Gevers, de broer van zijn vader. Peter en Meter hadden in die tijd nog wat in de pap te brokken. Ja, Lowie, dat was in Ranst vroeger een populaire naam en van Lowietje kwam het in die tijd rap tot "Witje". Witje Gevers, zo is hij in Ranst gekend. Maar de ouderen zeggen meestal "Witje Van Blat", dat is dan een

Het nevelige landschap van toen toont ons v.l.n.r.: het huis-café van De Laet, het huis van Bernard Storms en het kerkje met zijn haag omzoomd. Op de voorgrond - tussen het huis van De Laet en Storms - het vogelvangsteek van Witje Gevers.

erfenis van grootmoeder langs moederskant, die was eerst getrouwd met Petrus Josephus Van Bladel en een tweede maal met Petrus Asselbergs, maar de kinderen noemde men allemaal Van Blat en dat ging dan nog eens door op de kleinkinderen. Vanaf zijn zesde levensjaar woont Witje in de Profeetstraat, een kronkelende zandweg die van het dorp naar Millegem loopt. Als die van Millegem naar het dorp gaan, passeren ze voorbij het huis van Witje, hij kent ze allemaal en zij kennen hem. Hij stapt samen met de overige jongens van Millegem naar de jongensschool in Ranst waar toen slechts twee klassen waren en gaat er zijn wijsheid vergaren bij de meesters Mortelmans en Macken. Maar het plezier vindt hij toch *het terug-naar-huis-komen* en bovendien valt er onderweg ook wel het een en het ander te leren. Neem nu bijvoorbeeld bij het begin van de herfst, vanaf de eerste oktober tot half november, als het *vogelvangstijd* is. Witje ziet dan in het veld "het steek" staan van de "Pes", kleermaker en vader van Joske Pes, de coiffeur uit de Kromstraat. Eigenlijk heet hij Van den Eynde, maar iedereen in Ranst zegt de Pes. De Pes is een gekend vogelvangster en ieder seizoen stelt hij zijn steek op.

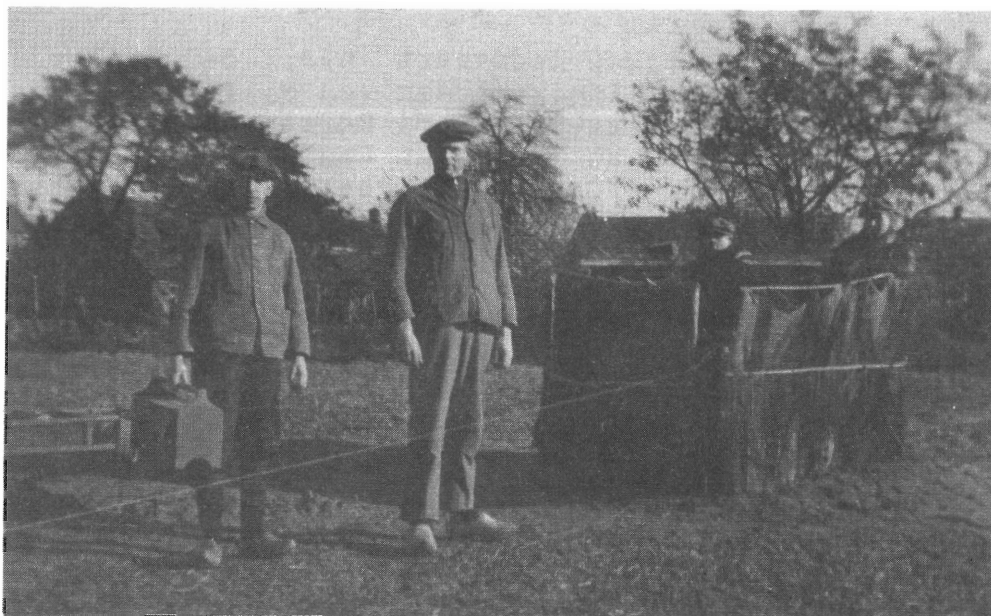
Voor het woord "steek" staan er in het Groot Woordenboek van Van Dale welgeteld 22 betekenissen vermeld, doch meneer Van Dale blijkt wel nooit in Ranst geweest te zijn. Omdat we de jonge en buitenlandse lezers van De Millegemvriend niet in de steek willen laten zullen we trachten in het kort te verklaren wat in Ranst *steek* betekende. Tot voor 1972 werden er elk jaar met netten in het veld vogels gevangen, dat werd in 1972 door de wet verboden omdat sinds het massaal gebruik van pesticiden en insecticiden de vogels veel grondiger vernield werden. De vogelvangsters, die mits betaling voor het seizoen een toelating (pas) hadden, gebruikten hiervoor lange netten die tot dertig meter lang konden zijn en op het veld opengespreid werden. Op een afstand van deze netten bouwde men een schuilhuisje dat men steek noemde. Vanuit dit steek kon men ongemerkt de vogels, die in dat seizoen in zwermen

door de velden vlogen, gadeslaan en lokken met fluitjes en lokvogels die men in kooitjes in het steek bij zich had. Als dan voldoende vogels zich lieten verleiden om tussen de netten neer te strijken, dan werden vanuit het steek de touwen getrokken die de netten deden dichtklappen. In een goed steek konden zich een viertal vogelvangers schuil houden. Het was opgebouwd uit palen die men in de grond plantte en daarrond spande men jutte waarop brem werd aangebracht. Het was het heiligdom van de vogelvanger en niet iedereen mocht zo maar in het steek komen, snotneuzen die maar al te graag eens tot bij het steek wilden geraken werden sakkerend de laan uitgestuurd: "Maakt da ge weg komt tedjeu!".

Op ne keer toen Witje Gevers in de namiddag van de school kwam en langs het veld passeerde waar de Pes zijn netten en steek opgesteld had, loerde hij zoals gewoonlijk met belangstelling naar wat er zich op het steek afspeelde. Plots roept de Pes: "Witje, jaagt ze eens op joeng!". En dat liet Witje zich geen twee keer zeggen. Er was, niet ver van de netten, een grote klad vogels op het veld neer gestreken en de Pes had die natuurlijk liever 'in' de netten. Witje drijft de vogels naar de netten toe op aanwijzing van de Pes: wat meer opzij, efkens wachten, stil houden... en het lukt. Zo is de bengel tot vlak bij het steek gekomen en hij mag er waarachtig binnen komen... als hij zich koest houdt. Zo'n dag vergeet hij van z'n leven niet, al wordt hij honderd jaar... en dat is niet meer zo ver af.

Nog als kleine jongen mag Witje thuis twee vogelkooitjes hebben, daar krijgt hij een plaatsje voor boven de ingangsdour van het huis dat niet zeer groot is en bovendien nog de familie met acht kinderen onderdak moet verlenen. Het was toen wel de gewoonte dat er praktisch in elk huis een of meer vogelkooien aanwezig waren. Vogels houden en vogels vangen dat zal hij vele jaren volhouden. Op allerlei manieren werden er toen door jong en oud vogels gevangen. Zo geraakte de jeugd van Millegem wel eens in de toren van het kerkje en men wist dat daar uilen nest hielden. Als men zo'n uil kon bemachtigen dan kon men daarmee weer mussen vangen. Het volstond om een leren bandje rond de poot van de uil te doen en daaraan een kettingje te bevestigen van ongeveer een halve meter. Als men de uil daarmee op een stok vasthiield zodat hij niet ver kon wegvliegen, dan bleken de mussen het prettig te vinden om de uil te komen treiteren, *kreiten* zegde men in Ranst. Voor de bengels was het dan een koud kunstje om de stoute mussen op hun beurt in te pikken. Ze plaatsten in de buurt van de uil een met teer besmeerde lat en elke mus die er kwam opzitten bleef daaraan kleven, dus... Dat vertelde ons Witje Gevers tachtig jaar later en hij kon het weten.

Voor de oorlog van 1914-18 was er in de nabijheid van de kerk van Millegem nog een andere vogelvanger die er elk jaar zijn steek opbouwde. Dat was Stafke Verbist, een vloerder die met twee gasten werkte: Suske en Lowie van den Hoed. "Den Hoed" was eigenlijk Gust Claessens die op een boerderij woonde in de huidige St.-Antoniusstraat vlak bij het kerkje. Jos van den Hoed leerde de stiel van vogelvanger bij Stafke Verbist. Maar snotneuzen zoals Witje Gevers geraakten zo maar niet op het steek van Stafke. Later werd er echter een steek opgezet door Jos van den Hoed en Witje Gevers samen. Dat was in 1914. Begin augustus waren de Duitsers de grens overgestoken, maar het vogelvangen

Fier als ne gieter poseren de Millegemse vogelvangers voor de fotograaf. Van links naar rechts: Witje Gevers met het kooitje met de lokvogels, Sooi Fekens (Herremans) en in het schuilhuisje Suske van den Hoed (Claessens) en Frans Gevers (broer van Witje).

ging door. Toch werd de toestand kritiek want toen Witje Gevers de eerste dagen van oktober samen met Jos Claessens op het steek zat dat toen opgesteld was in het veld schuin over het kerkje waar nu het huis van Frans Mertens staat, maar dat er toen nog niet was, hoorden ze uit de richting van Broechem het kanongebulder van de zware artillerie van de Duitsers die bezig waren het fort van Broechem te bestoken. Plots roept iemand: "Het brand in Broechem!". God-almachtig, de kerktoren van Broechem staat in brand. Iemand heeft toevallig een verrekijker bij de hand en inderdaad vanaf Millegem ziet men duidelijk de vlammen uit de toren opstijgen. Het duurt een tijdje vooraleer Witje, die de jongste van de hoop is, ook eens door de verrekijker mag loeren en Witje, die op dat ogenblik -een van de weinige in zijn leven- niet aan vogels denkt, ziet tot zijn verbijstering de brandende toren naar beneden storten. Die dag worden er geen vogels meer gevangen op Millegem. Later verneemt men dat het de Belgische geniesoldaten geweest zijn die de kerktoren van Broechem in brand hadden gestoken om te beletten dat de oprukkende Duitse troepen de toren zouden gebruiken als uitkijkpost.

We zien dus dat de carrière van Witje Gevers als vogelvanger reeds gestart was voor de eerste oorlog. Toen Witje op 14-jarige leeftijd de schoolbanken vaarwel zegde ging hij de stiel leren bij Marinus Janssens, een schoenmaker uit de Lievevrouwestraat. Later trok hij naar Borgerhout om zich verder in het vak te bekwamen. Ook werkte hij een tijd lang als diamantslijper, zoals velen toen in de streek. Ludovicus Gevers werd ook voor de militaire dienst opgeroepen en was ingedeeld bij de 2e genie die in Berchem gekaserneerd was, het was daar dat hij op de hoogte gebracht werd van het ongeval dat zijn vader in 1924 overkomen was. In 1926 trouwde Witje Gevers met Anna Maria Nelis uit Wommelgem, hij verliet toen Millegem om zich in de Lievevrouwestraat te vestigen. Doch Millegem bleef hem aantrekken en jaarlijks kwam hij zijn steek rond het kerkje opstellen, het was

zo'n soort van jaarlijkse bedevaart naar de vinken, mussen, spreeuwen, kneuters en leeuwerikken van Millegem. Hij had ook altijd gezelschap op het steek, Sooi Herremans heeft vele jaren mee op het steek gezeten en later Sus Van de Wouwer en nog af en toe andere liefhebbers. "Den Besten Poels", Louis Voorspoels uit de Lievevrouwestraat breidde de netten voor Witje; stevig degelijk tuig uit vlasgaren dat in Lier gekocht werd. Die netten waren wel dertig meter lang, langer mocht niet van de gendarmen. De netten werden elke dag opgesteld en afgebroken en werden bewaard bij Fekens (Herremans) in de Profeetstraat, ook de lokvogels bleven daar achter.

Witje Gevers was er als vanzelfsprekend bij toen in 1937 te Ranst de vinkeniersbond, "De Boomgaardvink", werd opgericht. Hij werd er de voorzitter van en bleef dat vele jaren. In 1939 sloot deze bond aan bij A.VI.BO. ofte Koninklijke Nationale Vinkeniersbond. De Boomgaardvink richtte elk jaar te Ranst de vinkprijskampen in en nam op zijn beurt aan andere prijskampen deel in heel het land. Toen Witje Gevers in 1972 zijn diamanten jubilee van 60 jaar vogelvanger zou hebben kunnen vieren, werd de wet op het vogelvangen van kracht en moest Witje noodgedwongen met deze activiteit stoppen. Gelukkig waren er nog de Vinkeniers waar hij zijn liefhebberij kan verderzetten. Hij neemt als flinke achtentachtiger nog steeds aan hun activiteiten deel.

"In elk geval Witje, bedankt voor het boeiende verhaal en de mooie foto's (blz.5 en 6) die u ter beschikking stelde voor De Millegemvriend."

Aanleiding voor ons bezoek aan Witje Gevers was de foto op blz.3 die Jos Storms ons bezorgde. Bedankt Jos. En de aanleiding voor ons verhaal over de familie Storms in ons vorig nummer was de foto op blz.5 in dat nummer die we van Mit Struyf kregen. Ook Martha Baetens beloofde ons ook reeds enkele mooie foto's die we in de toekomst zullen brengen. Nu de winter voor de deur staat vragen we oudere Millegemnaren eens in de albums en schoendozen te snuffelen, misschien zit daar nog wel iets tussen om in De Millegemvriend te plaatsen.

Onze Millegemse vogelvangers tonen hun prachtige netten: van links naar rechts: Witje Gevers, Sooi Fekens (Herremans) en den Besten Poels (Louis Voorspoels) die de netten breidde.

ONZE WINTERCONCERTEN.

De drie data van onze nieuwe reeks concerten in het kerkje werden vastgelegd, weerom telkens op een zaterdag begin te 20.30 uur. De presentatie van de drie concerten gebeurt door Roger Melis.

12 januari 1991

Antwerps Blokfluit Consort (A B C)

Zij brengen een gevarieerd programma doorheen de stijlperiodes van Middeleeuwen tot nu, o.a. van componisten: Dowland, Scheidt, Ortiz, Bach, Vivaldi...

Sponsoring door het Kantoor Théo Van Herck -Bedrijfsrevisoren.

16 februari 1991

A R C A N E
Programma "rond nonet"

voor: fluit, hobo, klarinet, fagot, hoorn, viool, altviool, cello en kontrabas. Componisten: B.Martinu, S.Barber, L.Spohr.

Sponsoring door Gemeentekrediet van België.

9 maart 1991

ORGELCONCERT
door Willem VAN DE WEERT

Met medewerking van: 1 ste viool: Jack Ooms, 2 de viool: Jan Bally,
Altviool: Armand Schijvens, Cello: Daniëlle De Schutter,
Koor o.l.v. Gina De Vleeschouwer.
O.a. het Orgelconcert van Haydn.

Sponsoring door CERA - Ranst.

We bekwamen eveneens een algemene sponsoring voor het inrichten van deze concertenreeks, alsook voor de Millegemfeesten van het Zakenkantoor C.Van Eccelpoel.

Toegangskaarten: 250,- F. (Studenten en 60+: 200,- F.)
Abonnementen voor drie concerten: 600,- F. (Stud. en 60+: 500,- F.)
Door Storting op rekening nr. 733-1311310-94 van v.z.w. Millegemvrienden of tel. bestellen op 485.58.11, De Boo, Sint Bernardsstraat, 93, 2531 Vremde.

BIJKOMENDE GELEGENHEIDSCONCERTEN.**10 november 1990****Het Kamertrio M O L I N O.**

Het trio MOLINO heeft in het kerkje van Millegem een CD-opname gemaakt in augustus van dit jaar. Om geluidshinder van verkeer te vermijden werd soms 's nachts gewerkt. Het uitbrengen van deze CD gaat gepaard met de uitvoering van een concert in het kerkje op zaterdag 10 november 1990, aanvang 20.30 uur. Kaarten te bekomen tel. op 03/485.58.11, De Boo, of de avond zelf aan de ingang vanaf 20.00 uur. Alg. toegang: 200,- F. (Studenten en 60+: 150,- F.)

Een programma rond VAN BEETHOVEN en zijn tijdgenoten.

Fluit : Janna Van Mechelen
 Altviool: Kris Matthijnsens
 Gitaar : David De Groodt

15 december 1990**Het PAUL RANS ENSEMBLE**

Een kerstconcert "Mit Desen Neywen Iare"

Dit concert wordt ingericht in samenwerking met "Het Krieties Applaus".
 Meer inlichtingen volgen.

SINT ELOOIVIERING.

Naar jaarlijkse traditie wordt op 26 november a.s. te Millegem het Sint-Elooi-feest gevierd. De organisatie gebeurt door de Christelijke Metaalbewerkers van Wommelgem, Ranst en Vremde.

Om 11 uur begint de plechtige Sint-Elooi-misviering die opgeluisterd wordt door de Koninklijke Harmonie "De Eendracht" uit Wommelgem.

Ruiters en tractoren verzamelen te 11 uur aan de Boerenkrijglaan vanwaar stoetsgewijze via het dorp naar Millegem wordt gereden - en gestapt door de paarden. Omstreeks 12 uur, aansluitend op de Misviering zegening van de paarden, pony's, land-en tuinbouwtractoren en alaam.

JONGE KAMPIOEN OP MILLEGEM.

Er was feest bij de familie Rombouts, op de hoek van de St. Antoniusstraat en de Herentalsebaan. Zoon Marc, 20 jaar, die drie jaar geleden begon aan de motocross-sport met motor 500 cc werd dit seizoen *Kampioen van België* bij de 'B.L.M.'. Marc Rombouts beoefent deze sport als liefhebber, dat betekent slechts in de vrije tijd de motor op, maar dan wel met hart en ziel. Hiervoor sloot hij aan bij de *Belgische Liefhebbers Motorrijdersbond*. Vader Leo is een van de trouwste supporters van Marc. Van de 35 crossen die Marc dit seizoen reed behaalde hij 16 overwinningen, da's wel ne proficiat waard.

Op 10 november a.s. wordt een *kampioenenbal* georganiseerd voor Marc in het Gildenhuis van Broechem. Nog veel sukses, Marc, en breng volgend jaar weer de trofee naar Millegem!